

Baad, der ved samme lægges paa dem, udtrykkes, naar der for Kjøbstædernes Vedkommende i Lovforslaget henvises til § 13 i Loven af 8de Marts 1856, for Landets Vedkommende derimod til den Maade, hvorpaa Andenlærer lønnes paa Landet. — Det var iøvrigt et overmaade pessimistisk Standpunkt, hvorpaa den ærede Taler som Medlem af en Kjøbstad stillede sig, naar han meente, at Kjøbstæderne allerede i den Grad vare bebyrdede med Skatter, at det ikke gjorde Noget til Sagen, om de fik lidt Mere eller Mindre. Jeg troer ikke, at den ærede Taler vilde have sine Ytringer saaledes opfattede, som de kunne forstaaes, men i hvert Fald troer jeg ikke, at de vare begrundede. Jeg skal indrømme, at Communeskatterne ere større i Kjøbstæderne end paa Landet, men det ærede Medlem maa paa den anden Side indrømme mig, at der er forbundet forffjellige Behageligheder med at leve i en Kjøbstad, som man ikke har paa Landet, hvilke vel ogsaa ere Penge værd, og hvorfor der maa betales større Skatter. Men man maa dernæst ogsaa være fuldstændigt berettiget til at sige, at, naar der fra Statens Side stilles større oeconomiske Fordringer til Skolevæsenet i Kjøbstæderne end paa Landet, saa er det, fordi der gennem Skolekassen i Kjøbstæderne ogsaa skal udredes Udgifterne til de høiere Skoler, og det troer jeg er en Fordring, som ingen Kjøbstadbestyrelse vil ønske, at Regjeringen skal frasælbe, at der i Kjøbstæderne stræbes hen til, at der ved Siden af den almindelige Borger-skole, som svarer til Almueskolen paa Landet, er høiere Skoler, Betalings-skoler; men det er gennem dem, at Byrden for Kjøbstæderne til Skolevæsenet bliver saameget større. Forfaavidt den samme ærede Taler gjorde opmærksom paa, at det vilde have sin Vanskelighed, at indskrænke Bolig og Brændsel med en Trediedeel, da maa jeg tilstaae, at jeg antager, at det, idetmindste i de fleste Tilfælde, om ikke i alle, kun vil være Lønningen i Penge og Korn, som der er Tale om at nedsætte. I det Hele taget finder jeg mig foranlediget til at udtale, at

den her foreslaaede Lovs Anvendelse selvfølgelig ligesom en hvilkensomhelst anden Lovs Anvendelse maa forudsætte Tilbøjelighed og Evne hos dem, der skulle anvende Loven, til at ville gjøre det paa en fornustig Maade, og jeg har ogsaa fuldstændig Tillid til, at man kan vente dette af alle Communalbestyrelser. Jeg troer, at den Frygt, der er bleven udtalt for, at den foreslaaede Lov skal blive misbrugt, vidner om en Mistillid, som de ærede Talere, der have udtalt den, neppe selv bele. Jeg stolte paa, at det vil blive det Ordinaire, at Loven, naar den udkommer, bliver anvendt fornustigt, og at man maa see mere paa det Gavn, den kan gjøre i de ordinære Tilfælde, end paa den Skade, som det kan gjøre, om den paa et enkelt Sted bliver misbrugt.

Naar det af flere ærede Talere saavel under den forrige Behandling som idag er blevet fremhævet, at det er uheldigt, at der ifølge Lovforslaget kan blive Tale om Lærere paa høiere Gage eller paa en saadan Gage, at de kunne stifte Familie, da kan jeg vel meget godt samstemme i, at det vilde være yderst uheldigt, om man gjenneem en Lov som den foreslaaede fik tilveiebragt nogetsomhelst Pendant til Gjor-demodermandene, og jeg har just forsaavidt ogsaa været tilfreds med den Maade, hvorpaa Bestemmelsen om Lærere i høiere Pensionberettigelse er affattet, og hvorved dette kan modarbejdes. Men paa den anden Side troer jeg, at de ærede Talere have overseet, at man ogsaa kan have Familie at forsyge, uden at denne behøver at være opstaaet ved Giftermaal. Der er vistnok mange af de Herrer, der kjende Enkelte med flere Børn, der ville være meget vel stillede og have alle Qualificationer til at virke navnlig som Forstandere for Pigeskoler i Kjøbstæderne, og at der ligeledes gives mange godt bertil stillede ældre Piger, som have en gammel Moder eller smaa Sødstende at forsyge. Men, skulde det da være saa urimeligt, om man gjenneem en Bestemmelse som den foreliggende skaffer saadanne Qvinder uden Mænd, men med Familie, Afgang til de Stillinger, som